

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران استان تهران

حوزه علمیه امام حسن مجتبی (ع)

عنوان :

زمینه سازی ظهور اصلی ترین وظیفه جامع منتظر

نگارش : راضیه رزجی

استاد : طاهره لطیفی

پاییز ۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

جامعه آرمانی و مسأله منجی به عنوان غایت و نهایت زندگی بشر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و تمام اهداف و آرمان‌های او را تحت الشعاع قرار می‌دهد. به همین دلیل این موضوع از اهمیت بسزائی برخوردار است.

شناخت این جامعه و ویژگی‌ها و وظایف آن ارتباط مستقیم با پروسه ظهور و نزدیک یا دور شدن زمان ظهور دارد.

یکی از مهم‌ترین وظایف این جامعه زمینه‌سازی ظهور می‌باشد که بر چهار رکن: رهبری، طرح و برنامه، ایجاد آمادگی روانی و پذیرش عمومی، یاران زمینه‌ساز، استوار است. از این رو برآن شدم تحقیقی در رابطه جامعه پیش از ظهور انجام دهم تا بتوانم به شناختی کلی از جامعه منتظر و وظایفی که مردم آخرالزمان به دوش دارند، دست یابم، که شیوه جمع‌آوری اطلاعات به صورت متنی - کتابخانه‌ای می‌باشد.

در این پژوهش، به بررسی مفهوم و ویژگی‌های جامعه‌ی منتظر و سپس به بررسی ویژگی‌های این جامعه و مهم‌ترین وظیفه آن یعنی زمینه‌سازی ظهور پرداخته شده و در مرحله آخر و با بررسی ابعاد مختلف مسئله تلاش شده است طرح و برنامه‌ای جامع فراروی منتظران قرار گیرد تا امت اسلامی با بصیرت در جهت زمینه‌سازی و نزدیک کردن زمان ظهور با آمادگی کامل بکوشند.

واژگان کلیدی: جامعه‌ی منتظر، عصر غیبت، آرمان شهر، منتظران، انتظار فعال، زمینه‌سازی، طرح و برنامه، آمادگی روانی، پذیرش عمومی، یاران زمینه‌ساز.

فهرست مطالب

صفحه

۱	 مقدمه
۲	 ۱. جامعه منتظر
	 وظایف و ویژگی های جامعه منتظر
۶	 زمینه های ظهور
۷	 رهبری
۹	 طرح و برنامه
۱۵	 ایجاد آمادگی روانی و پذیرش عمومی
۲۲	 یاران زمینه ساز
۲۳	 زمینه سازی ایرانیان
۲۵	 نقش ایرانیان در زمینه سازی ظهور
۲۷	 انقلاب اسلامی ایران طلایه دار انقلاب حضرت مهدی (ع)
۲۹	 نتیجه
۳۰	 فهرست منابع و مأخذ
۳۲	 ضمائم

مقدمه

جامعه منتظر همان جامعه ی پیش از ظهور است، که جریان ظهور در بستر آن اتفاق می افتد. این جامعه همواره در راستای آماده سازی خود برای ظهور منجی پیش می رود. از این رو تصویر جامعه ی منتظر و آسیب های آن به ترسیم جامعه ی پس از ظهور و موانع تشکیل آن ربط پیدا می کند و نیز شناخت این آسیب ها و حل آن ها زمینه را برای تحقق هرچه زودتر ظهور آماده می کند. بحث آرمان شهر، که منتظران در آن سکنی گزیده اند، به درازای تاریخ بشر می رسد، و آرزوی همه انسان ها در تمام دوره ها بوده است. نیک شهر منتظران، دورنما و شمه ای از حکومت جهانی حضرت مهدی^۱ است که افراد آن، با زنده کردن شاخصه های مورد نیاز، خود را در راستای تحقق جامعه ی ایده آل مهدوی قرار می دهند.

در عصر حاضر که انتظار و اعتقاد به مهدویت، تنها وسیله رسیدن به رستگاری ابدی است، لازم است منتظران با شناخت مهمترین وظیفه شان یعنی زمینه سازی و آشنایی با ارکان اصلی آن نسبت به نزدیک کردن زمان ظهور منجی عالم بشیریت حضرت حجت ابن الحسن العسکری اقدام عاجل نمایند . چرا که کوتاهی در این زمینه باعث تأخیر در زمان ظهور است.

این تحقیق به روش متنی از نوع کاربردی و توصیفی می باشد و جمع آوری اطلاعات به روش کتابخانه ای است که شامل سه بخش می باشد:

بخش اول (کلیات): این بخش شامل تعریف و تبیین موضوع، ضرورت و هدف ما از پرداختن به این بحث، پیشینه بحث، روش و ساختار، سوالات تحقیق و متغیرهای عملیاتی می باشد.

بخش دوم: این بخش شامل مفاهیم و مباحث کلی است، که در آن به تعریف جامعه ی منتظر پرداخته شده است.

بخش سوم: به بیان وظایف و ویژگی های این جامعه، که اصلی ترین آن زمینه سازی ظهور است پرداخته ایم.

- برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تامین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب.

- فعال، مسئولیت پذیر، ایثارگر، مومن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه‌ی تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.

- دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تاکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

- الهام بخش، فعال و موثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، توسعه‌ی کارآمد، جامعه‌ی اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تاثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی (ره).

- دارای تعامل سازنده و موثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

ملاحظه: در تهیه، تدوین و تصویب برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالیانه، این نکته مورد توجه قرار گیرد که شاخص‌های کمی کلان آن‌ها از قبیل نرخ سرمایه گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال و تورم، کاهش فاصله‌ی درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه، رشد فرهنگ و آموزش و پژوهش و توانایی‌های دفاعی و امنیتی، باید متناسب با سیاست‌های توسعه و اهداف و الزامات چشم انداز، تنظیم و تعیین گردد و این سیاست‌ها و هدف‌ها به صورت کامل مراعات شود.^{۱۶۰}

نتیجه

جامعه منتظر همان جامعه ای است که بستر ساز جریان ظهور می باشد که باید بر مبنای قرآن و در خط اهداف قرآنی باشد. ویژگی های این جامعه در آیات و روایات متعددی بررسی شده است. معرفت نسبت به مقام تکوینی و تشریعی امام زمان (ع)، از ویژگی های اصلی این جامعه شمرده می شود. در بُعد تکوین عظمت و منزلت امام در نظر است و در بُعد تشریع سرپرستی جامعه و برکات آن مدنظر می باشد. حفظ آمادگی در چهار بُعد فرهنگی، صنعتی، اجتماعی و نظامی، ویژگی دیگر جامعه منتظر است که در راستای آن می بایست به رشد افکار افراد جامعه، پیشرفت صنایع و وسایل ارتباطی و مهیا کردن تسلیحات نظامی اهمیت ویژه بدهد.

از سویی این جامعه باید به اصلاحات گسترده اجتماعی بپردازد که این مسئله با امر به معروف و نهی از منکر و شناساندن دین در عرصه جامعه امکان پذیر است. اما مهم ترین وظیفه جامعه منتظر، زمینه سازی برای ظهور می باشد که تمام وظایف در راستای این وظیفه بر دوش منتظران قرار می گیرد. زمینه سازی از چهار بخش: رهبری، طرح و برنامه، پذیرش عمومی و یاران زمینه ساز تشکیل می شود که رهبری این پروسه را خود امام زمان (ع) بر دوش دارد و برنامه آن هم توسط قرآن و سیره معصومین (ع) ارائه شده که با توجه به آن باید دو بخش دیگر یعنی پذیرش عمومی و تربیت یاران زمینه ساز محقق شود. در احادیث فراوانی به ایرانیان و نقش آنان در زمینه سازی برای ظهور اشاره شده است. از این رو منتظران به امید تحقق اهداف ظهور باید با اجرایی کردن چهار رکن زمینه سازی در جامعه منتظر گام های بلندی در نزدیک کردن زمان ظهور بردارند. به امید آن روز.

منابع و مأخذ

- ۱ - قرآن کریم . ترجمه محمد مهدی فولادوند . تهران : دار القرآن الکریم، ۱۴۱۵ هـ.ق.
- ۲ - نهج الفصاحة. ترجمه کاظم عابدینی مطلق. چ ۳. قم: فراگفت، ۱۳۸۶.
- ۳ - سید شریف رضی . نهج البلاغه . ترجمه محمد دشتی. تهران: ستاد اقامه نماز، ۱۳۷۹.

منابع عربی

۱. ابن منظور، محمد بن مکرم. لسان العرب. بیروت : دار احیاء التراث العربی، ۱۴۱۴ هـ.ق.
۲. البحرانی، سید هاشم. المحجة فیما نزل فی القائم الحجة، قم: بی نا، ۱۳۹۸ هـ.ق.
۳. الفراهیدی، الخلیل بن احمد . العین . ج ۱ . قم : اسوه . ۱۴۱۴ .
۴. القندوزی الحنفی، الحافظ سلیمان بن ابراهیم. ینابیع المودة . چ ۲. قم: الشریف الرضی، ۱۴۱۷ هـ.ق.
۵. المقدسی الشافعی، یوسف بن یحی. عقد الدرر فی اخبار المنتظر. قم: مسجد مقدس جمکران. ۱۴۱۶ هـ.ق.

منابع فارسی

۱. ابن بابویه القمی(صدوق)، محمد ابن علی. کمال الدین و تمام النعمة. ترجمه منصور پهلوان. چ ۲. قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۴.
۲. اختری، عباس علی. نقش انتظار در سیر تاریخ، قم: مؤسسه الامام المهدی، ۱۳۶۰.
۳. الحر العاملی، محمد بن حسن. اثبأ الهداة بالنصوص والمعجزات. ترجمه احمد جنتی. ج ۷ . چ ۴. تهران: دار الکتب الاسلامیة، ۱۳۸۵.
۴. النعمانی، ابن ابی زینب محمد بن ابراهیم. غیبت نعمانی. ترجمه محمد جواد غفاری. چ ۲. تهران: صدوق، ۱۳۷۶.
۵. الهاشمی، باسم. المخلص بین الاسلام و المسيحية (منجی به روایت اسلام و مسیحیت). ترجمه محسن احتشامی نیا. چ ۲. تهران: آفاق، ۱۳۸۶.
۶. الهی نژاد، حسین. گفتمان مهدویت (گفتمان سومین). ج ۳. قم: بوستان کتاب قم، ۱۳۸۱.
۷. بالا دستیان، محمد امین. محمد مهدی حائری پور. مهدی یوسفیان. نگین آفرینش. چ ۷ . قم: بنیاد فرهنگی مهدی موعود، ۱۳۷۶.

۸. جمعی از نویسندگان. ره توشه مهدی یاوران. قم: مرکز تخصصی مهدویت، ۱۳۸۱.
۹. حسینی دشتی، سید مصطفی. معارف و معاریف. ج ۲. تهران: آرایه، ۱۳۸۵.
۱۰. حکیمی، محمدرضا. جامعه سازی قرآنی. چ ۸. تهران: دلیل ما، ۱۳۸۵.
۱۱. سلیمیان، خدامراد. فرهنگ نامه مهدویت. قم: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی (ع)، ۱۳۸۳.
۱۲. سیاح، عبدالحمید. فرهنگ جامع (فارسی به فارسی). چ ۳. تهران: اسلام، ۱۳۷۸.
۱۳. صافی گلپایگانی، لطف الله. انتظار، عامل مقاومت و حرکت. قم: حضرت معصومه (س)، ۱۳۷۵.
۱۴. صافی گلپایگانی، لطف الله. پاسخ به ده پرسش. قم: حضرت معصومه (س)، ۱۳۷۵.
۱۵. صدر، سید محمد. تاریخ الغیبه الکبری، ترجمه حسن افتخار زاده، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱.
۱۶. طباطبایی، سید محمد حسین. المیزان. ترجمه محمد جواد حجتی. چ ۲۲. تهران: محمدی، ۱۳۴۹.
۱۷. طبرسی نوری، حسین بن محمد تقی. نجم الثاقب. چ ۷، قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۲.
۱۸. طبرسی، فضل بن حسن. مجمع البیان فی تفسیر القرآن. ترجمه علی کرمی. چ ۹. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۰.
۱۹. طبری، محمد بن جریر. تاریخ طبری. ترجمه ابوالقاسم پاینده. چ ۶. ج ۳. تهران: اساطیر، ۱۳۸۵.
۲۰. قمی، عباس. سفینه البحار. تهران: دار السوء للطباعة و النشر، ۱۴۲۲ هـ. ق.
۲۱. کورانی، علی. عصر ظهور. ترجمه مهدی حق. چ ۶. تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۵.
۲۲. محمدی اشتهاردی، محمد. حضرت مهدی (ع) فروغ تابان ولایت. چ ۶. قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۰.
۲۳. محمدی ری شهری، محمد. میزان الحکمه. ترجمه حمید رضا شیخی. چ ۸. قم: دارالحديث، ۱۳۸۶.
۲۴. معین، محمد. فرهنگ فارسی، چ ۲، تهران: ساحل، ۱۳۸۴.
۲۵. مکارم شیرازی، ناصر. حکومت جهانی مهدی. چ ۸. قم: مدرسه الامام علی ابن ابیطالب، ۱۳۷۶.
۲۶. موسوی خمینی، روح الله. صحیفه امام. ج ۲۱. چ ۳. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۹.
۲۷. موسوی خمینی، روح الله. صحیفه نور. ج ۱۱. تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۹.
۲۸. هاشم العمیدی، سید ثامر. در انتظار ققنوس. ترجمه مهدی علیزاده. چ ۶. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۲.

نشریات

۱. پورسید آقایی، مسعود. « انفجار نور، زمینه ساز ظهور». انتظار موعود. سال ۴. شماره ۱۴. زمستان ۱۳۸۳.
۲. پور عزت، علی اصغر. «شهر عدل مهدوی». انتظار موعود. سال ۴. شماره ۱۳. پاییز ۱۳۸۳.
۳. سعدی، حسین علی. «جامعه مهدوی آرمان شهرنوی». انتظار. سال ۲. شماره ۵. پاییز ۱۳۸۱.
۴. شفیعی سروستانی، ابراهیم. «امام خمینی و رسالت جهانی انقلاب اسلامی». ماهنامه موعود، سال ۲، ش ۸، خرداد و تیر ۱۳۷۷.

۵. فاکر میبدی، محمد. «زمینه سازی ظهور حضرت مهدی». **انتظار**، سال ۴، شماره ۱۱ و ۱۲. بهار و تابستان ۱۳۸۳.
۶. کریمی تبار، مریم. «اهداف دولت زمینه ساز ظهور». **مشرق موعود**. سال ۲. شماره ۶. تابستان ۱۳۸۷.
۷. کورانی، علی. «ایرانیان و نقش آنان در دوران ظهور (۱≈)». عباس جلالی. **موعود**، شماره ۱۰-۱۱. آذر و دی ۱۳۷۷.

سایت:

۱. www.mahdaviat-conference.com

سایت همایش بین المللی دکترین مهدویت

۲. www.shabestannews.com

سایت شبستان نیوز

نرم افزار

۱. نرم افزار موعود. اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای حوزه علمیه اصفهان، ۱۳۸۲.